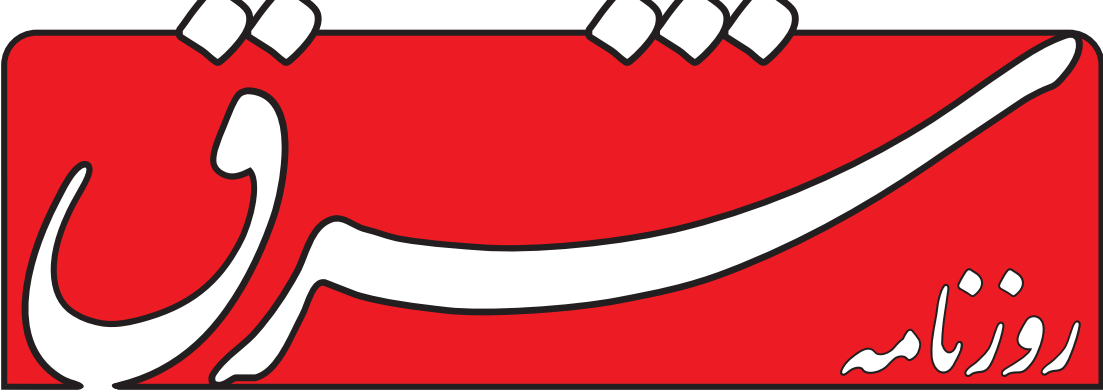

بیانیه وزارت اطلاعات درباره حوادث مربوط به مدارس:

ماده سمی در کار نبود اما عوامل دیگر شناسایی شدند

وزارت اطلاعات طی بیانیه‌ای اقدامات انجام‌شده درباره شناسایی و دستگیری عوامل مربوط به حوادث مدارس را تبیین کرد…

صفحه ۲

شنبه ۹ اردیبهشت ۱۴۰۲ • ۸ شوال ۱۴۴۴ • ۲۹ آوریل ۲۰۲۳ • سال بیستم • شماره ۴۵۴۰ • ۱۲ صفحه • ۱۵۰۰۰ تومان

در «شرق» امروز می‌خوانید: ناترازی در دیپلماسی، گیشه درجیب کمدی‌ها، استیضاح در حاشیه یا متن؟، تحركات نظامی چین در امارات و **یادداشت‌هایی از ابراهیم ایوبی**، بهروز ایاز، پویا نعمت‌اللهی

سرمقاله

سیاست به‌مثابه ضد سیاست

احمد غلامی

سیاست و ضد سیاست تعابیر روشنی نیستند و به‌دشواری می‌توان به آنان وضوح و تعین بخشید؛ چراکه همان زمان که فکر می‌کنیم در حال سیاست‌ورزی هستیم هم‌زمان علیه سیاست قدم برمی‌داریم و ضد سیاست هستیم. ژیل دلوز این مفاهیم را با تعابیری دیگر به کار می‌برد: سیاست اقلیت و اکثریت. برخلاف برداشت رایج از سیاست، اغلب جنبش‌های اجتماعی براساس سیاست اقلیت شکل می‌گیرند و تا زمانی که سیاست اقلیتی است، از توان بیشتری برای تغییرات رادیکال اجتماعی برخوردار است. بگذارید با تعریف خود دلوز از سیاست اقلیت و اکثریت پیش برویم تا اندکی مسیر پیش‌رو روشن شود. تعابیر اقلیتی و اکثریتی وصف فرایندها و شیوه‌های برخورد با زندگی هستند. سیاست اکثریتی در برخورد با زندگی با به معنای دیگر در مواجهه با زندگی از امر ثابت یا معیار تبعیت می‌کند، با مناسبات تثبیت‌شده سروکار دارد و هر آنچه را که تاکنون هنجار تلقی شده است، مبنای قضاوت قرار می‌دهد. در یک کلام سیاست اکثریتی نه‌تنها هویت‌محور است؛ بلکه درصدد است به هر جنبش اجتماعی خودانگیزخته قالب و هویت ببخشد و آن را به شکل باورهای خود بازتولید کند. این‌گونه قالب‌بندی و هویت‌بخشی ضد سیاست و توده‌گراست که ادعای سیاست‌ورزی رادیکال دارد. آن‌قدر رادیکال که از پای دیوار نده سر درمی‌آورد تا رقیبان را مهیوت و مرعوب کند که با یا او همراه شوند یا علیه او باشند؛ چراکه هر دو این وجوه هویت‌ساز هستند. جریان‌های سیاسی داخلی و خارجی دیگر هم در این ضد سیاست‌بودن یعنی هویت‌بخشی به سیاست‌های خودانگیزخته اقلیتی هم‌داستان هستند؛ اما از نوع، جنس و جنمی دیگر. جریان‌هایی که هر یک به شیوه و روشی خاص درصدند تا این جریانات خودانگیزخته اجتماعی را نه براساس روح زمانه خود بلکه با سودای قدرتی که در سر دارند، لگام بزنند. سیاست‌ورزانی که ضد سیاست‌اند، انقلابیون‌اند که به معنای واقعی کلمه ضدانقلاب‌اند و این ضد سیاست‌بودن‌شان در هیاهو و حرف‌های سیاسی گم و ناپیدا می‌شود. سیاست به‌مثابه سیاست در بازار مسگرها الگومحور است و کسی از این الگوهای از پیش تعیین‌شده که ثابت و معیار است، برای تولید کالاها تخطی نمی‌کند.

مردمی که به دالان مسگرها وارد می‌شوند، به شکل توده‌ها از آن خارج خواهند شد. بازار مسگرهای داخلی و خارجی سیاست، یک معیار ثابت دارد: الگوی سیاست اکثریتی. اگر بخواهیم به جامعه ایران بازگردیم، سال‌هاست که تلاش می‌شود مردم را توده‌ای و اکثریتی کنند. توده‌ای یا اکثریتی یعنی اداره جامعه مطابق الگوهای از پیش تعیین‌شده؛ اما تجربه تاریخی مردم ایران نشان داده است که اگرچه آنان به‌راحتی تن به توده‌شدن می‌دهند، هرگز در این وضعیت باقی نخواهند ماند. نمونه‌های بارز آن از فرط بیان تکراری شده است، جنبش روشنفکری مشروطه، جنبش ملی و ضد استعماری مصدق، انقلاب رهایی‌بخش ۵۷ ازجمله نمونه‌های این توده‌های گریزان از معیار الگوی بگای مردم‌شدن است. اگر نگاهی دقیق به این حرکت‌های انقلابی در طول تاریخ ایران بیندازیم، مواجهه سیاست و ضد سیاست را به‌وضوح خواهیم دید و درخواهیم یافت کجا جریان‌های خودانگیزخته اقلیتی به انقیاد جریان‌های توده‌گرا درآمدند. به تعبیر دلوز سیاست اقلیتی قلم‌رودایی از زندگی است علیه وضعیت‌های معیار یا اکثریتی. سیاست اقلیت را نباید سیاست یک گروه اقلیت دانست. در اینجا «اقلیت» به معنای افراد قابل شمارش کم‌تعداد نیستند. اقلیت را باید به معنای مردمی دانست که از هرگونه سیاسی می‌خواهد آنها را در قالب خود تعریف کند و تعین ببخشد کج‌روی می‌کنند. سیاست اقلیت را باید در حرکت گروه‌ها، در جهش‌های آنان برای تغییر و تفاوت‌شان با توده‌ها فهمید. اقلیت‌ها همان مردم‌اند، مردمی که بسرای تغییر معیارهای صلب به حرکت درآمده‌اند. به گفته یکی از مفسران دلوز «امر اقلیتی هیچ قسم عضویت، انسجام، هویت یا حوزه‌ای از آن خود ندارد. امر اقلیتی سیاست است که تحت مالکیت هیچ‌کس نیست». مالکیت بلای جان سیاست است. همواره کسانی

هستند که درصدند تا وضعیت‌های اقلیتی را به اکثریتی تبدیل کنند. نمونه تاریخی این نزاع بین سیاست و ضد سیاست یا نزاع بین سیاست اقلیت و اکثریتی را می‌توان در جنبش روشنفکران مشروطه و ملی‌شدن نفت و مبارزه مصدق با استعمار خارجی به‌وضوح مشاهده کرد. اگرچه جنبش مشروطه درصد اقلیتی‌کردن فرانس‌ها نبود؛ اما در مجادلات بین گروه‌ها و دسته‌جات، جنبش مشروطه فرسوده شد و دست آخر به وضعیت اکثریتی بازگشت. در جریان مبارزات مصدق علیه استعمار اراده‌ای جدی برای بازگشت به وضعیت اکثریتی وجود داشت. استعمار و نمایندگان آن که خلاف سیاست‌های خلاقانه اقلیتی به پا خاسته بودند، نه در برتری تئوریک بلکه در یک کودتا شاه را به ارنگه قدرت بازگرداندند. سیاست اقلیتی امری خلاقانه است که وضعیت موجود را برای حرکت‌ها و بیان‌های بی‌وزنی می‌بیند و در پی ابداع سیاست و فرایند آزمونگری سیاسی و درگیرشدن با پیچیدگی‌های زندگی است. فرایندی که در آن شکل‌های گوناگون اجتماع، تکنیک‌های رفتاری، منش‌های اخلاقی، سبک‌ها، دانش‌ها و شکل‌های فرهنگی با یکدیگر ترکیب شده‌اند. این تعابیر دلوز علیه جنبش کمونیستی است که از مدار خارج شده و حول جاذبه الگوی شوروی شکل گرفته بود. درواقع می‌توان گفت الگوی شوروی بی‌وزنی سیاست اکثریت بر اقلیت است. ساستی که خلاف هرگونه امر خلاقانه بود. این تجربه تاریخی نشان داد هر جامعه و سیاستی که در پی به انقیاد درآوردن حرکت‌ها و بیان‌های خلاقانه سیاست اقلیت باشد، دستاور آن چیزی جز جامعه و سیاسی مرده نخواهد بود.

• در این یادداشت از مقاله بلند «دلوز، مارکس و سیاست» نوشته نیکولاس توربن، ترجمه سعید اسماعیلی، استفاده شده است.

سیامک صدیقی : با بوی لپیده همراه، می‌افتد توی سرازیری کُند حافظ و تزیلی را در دامداد خیابان‌های تهران، پیش می‌برد. چشم‌های خواب‌زده راننده در تمامی این مسیر تکراری شایانه و در میانه تنهایی و سکوت قفط آرادکوه را می‌بیند که ۴۰ کیلومتر آن سوتر برای چند هزار تن زیاله هر روزه دهان باز کرده است.

تزیلی، زیاله بار زده است و بوی پریشت چسبناک از لابه‌لای ۶۵ تن محموله ناهنجار آن، آرام بیدار می‌شود و سر می‌خورد در هوای ملایم تهران. عقربه‌ها خودشان را به حوالی ساعت سه سحرگاه رسانده‌اند که عریده سرخوش چند جوان از یک سواری عجول، سکوت را از مسیر خواب‌آلود خیابان می‌گیرد و به سمت راننده خیز برمی‌دارد: چطوری آشغالی؟ سواری با همان شتاب دور می‌شود و

شهر امید

روایت سی‌وچهارمین نماز جمعه شهر امید

سیدشهاب‌الدین طباطبایی

حجت‌الاسلام منتصف در ابتدای خطبه‌های دوم نماز جمعه شهر امید گفت: برای تذکر و یادآوری به خودم و مسئولان و مقامات ریز و درشتی که خود را پیرو راه و منش امیرالمؤمنین(ع) می‌دانیم، روایتی از نعمان بن‌محمد مغربی را تکرار می‌کنم که گفت روزی یکی از خوارج درحالی‌که علی(ع) خطبه می‌خواند، برخاست و حکومت آن امام را نامشروع خواند. هوداران و اطرافیان خواستند با این فرد هتاک برخورد کنند، اما امیر مومنان(ع) مانع شد و خطاب به آن مرد گفت: ما تو را از مسجد بابت این نسبت ناروا اخراج نمی‌کنیم. حقوق تو را از بیت‌المال قطع نمی‌کنیم و تا دست به شمشیر برای جنگ نبرده‌ای، با شسما جنگ نخواهیم کرد. آیا به‌راستی رفتار و گفتار ما در قبال منتقدان و مخالفان چنین است؟ ببینیم در برخورد با خانم‌های کم‌حجاب این روزها چه می‌کنیم؟ تعطیلی مراکز خرید و کسب‌وکار مردم و تدوین طرح برای محرومیت از حقوق اولیه به بهانه مقابله با بی‌حجابی چه توجیه عقلانی و شرعی دارد؟ برای حل یک مسئله، صدها معضل اقتصادی و اجتماعی برای مردم درست می‌کنیم و به جای آنکه در آرامش و مصالحه به حل مسئله بپردازیم، در منازعه و تنش مردم و به‌ویژه جوان‌ترها را نسبت به اصل اسلام و دین مسئله‌دار می‌کنیم. این با کدام معیار عقلی و اعتقادی منطبق است؟ آن مرد مردمی که ایمان و اعتقاد واقعی‌شان به دین را در مناسبتی مثل عقد نظر نشان می‌دهند. امام‌جمعه شهر امید افزود: این روزها بنا بر آنچه از عملکرد برخی مسئولان و دستگاه‌ها می‌بینیم، لازم و واجب است بیش از آنکه برای مردم سخنرانی کنیم و آنان را به تحمل و خویش‌انداری دعوت کنیم و امر به معروف و نهی از منکر کنیم، برای حال و روز خودمان عظ و خطابه کنیم و در اداره کشور تدبیر کنیم. صریح خطاب به خودم، روحانیون مسئول و ائمه جمعه عرض می‌کنم باید پناه مردم باشیم. در کنار هر یک بار یادآوری تکالیف‌شان، صد بار از حقوق و اختیارات قانونی‌شان یاد و دفاع کنیم. صدای مردم نجیب و شریفی باشیم که همیشه در سختی‌ها و تنگناها صبور و مقاوم بوده‌اند. لازم است همدلانه با مردم حرف بزنیم، این مردم همان مردم آگاه، فهمیده و فداکاری هستند که هیچ‌گاه به دشمنان کشور اجازه نمی‌دهند بیان خواسته‌ها و مطالبات را به انحراف بکشانند. مطمئن باشید اگر رفتار و گفتار ما سبب روی‌گردانی مردم از نظام نشود، این مردم هیچ‌گاه تحت تأثیر فشارها و مسببان خارجی تحریم‌های ظالمانه قرار نمی‌گیرند. اینکه قفط از مردم بخواهیم تحمل کنند و دم نزنند بی‌انصافی است.

نگاهی به آفت‌های کاری و ماجرای توقیف کشتی لوله‌گذار ایران از سوی روس‌ها که احتمالاً ناترازی‌های تولید‌گاز را به امسال برساند

گاف‌های عملیاتی گاز

گزارش تیتربک را در صفحه ۴ بخوانید

• عکس:عباس کوثری، شرق

ایسن واژه کم‌حجم با تمام بی‌حرمتی دامن‌گیرش گره می‌خورد به چرخ‌های تریلی و گیر می‌کند به دالان‌های چسبناک گوش راننده… در سراسر مسیر تا خالی‌کردن زیاله در آرادکوه و هفته‌های بعد با او همراه می‌شود و آن‌قدر با او می‌ماند که وقتی سوار تریلی‌اش می‌شوم، پیش از همه چیز این خاطره را با ترکیبی از ریشخند و بغض برابم تعریف می‌کند.

شمار چشمگیر کامیون‌های حمل زیاله با آن قیافه‌های آشنا که به تکرار در تمامی کوجه‌های پایتخت و پهلو به پهلو می‌مخازن پسماند دیده‌ایم، اولین چیزی است که حواس چشم‌ها را با خودش گلاویز می‌کند. کامیون‌های ایسوزو دُم به دُم از در شمالی وارد می‌شوند و در همان مقدمه حضور برای وزن‌کشی روی باسکول می‌روند. ایسوزوهای شکم پر که اگر سنگینی زیاله‌هاشان به عدد چهار و نیم تن تجاوز نکنند، جواز ورود به سکوها را پیدا می‌کنند.

این گزارش را در صفحه ۱۰ بخوانید

یادداشت

گل‌های بهار شکفته شدند، لبخند شادی نیامد

صالح نیک‌بخت وکیل پایه‌یک دادگستری

وقایع و پیامد‌های سیاسی و اجتماعی آن، همواره زمینه‌های به‌کارگیری نادرست قوانین شکلی و ماهوی علیه شهروندان را به وجود می‌آورد. تبدیل این قوانین به ابزار محدودیت و تضییع حقوق شهروندان قابل پیش‌بینی است. در چنین شرایطی اصل قانون‌مندی و مجازات‌ها (الق.ج.م)که پایه هر نظام کیفری است، با اعمال اصل قیاس و تمثیل خدشه‌دار می‌شود و دست قضات برای تعقیب رفتار یا گفتار شهروندان که برای حکومت‌ها خطر تلقی شود باز می‌شود. اصل قانونمندی فوق که در قوانین اساسی و موضوعه ایران پذیرفته شده و با قاعده شرعی «قیح عقاب بلبایان» تقویت شده است، پایه رویکرد حقوق‌دانان به پرونده‌های کیفری است. اتهام در روزنامه‌نگار بازداشت‌شده از هفت ماه پیش، الهه محمدی و نیلوفر حامدی نیز باید با این نگاه و در پرتو همین اصل و بدون خدشه باشد. البته رسیدگی به امر کیفری تابع اصول و قواعدی است که اجرای دقیق آن هم در مبارزه با بزهکاری و پیشگیری از ارتکاب جرم، نقش عمده و اساسی دارد و هم در حفظ حقوق متهم. این اصول و قواعد باید براساس مصالح اجتماعی و فردی منطبق با مقتضیات سیاست کیفری روز تدوین شده و نباید برای حفظ منافع حکومت، حقوق متهمان نادیده گرفته شود. در فلسفه حقوق امروز محاکمه متهم باید منطبق بر استانداردهای دادرسی عادلانه‌ای باشد که در آن متهم از حقوق دفاعی از جمله اثبات براءت خود و دسترسی به وکیل در تمام مراحل تحقیق، دادرسی و اجرا برخوردار باشد. آیین دادرسی که بُردار حامل شیوه دادرسی است، باید ضمن حفظ منافع جامعه، تمامی حقوق دفاعی و آزادی‌های فردی متهمان را نیز حراست کند. بدون رعایت این حقوق، عدالت کیفری هرگز محقق نمی‌شود؛ بنابراین رعایت موازین آیین دادرسی کیفری را نصف عدالت می‌دانند. برای اعتماد به عادلانه‌بودن دادرسی کیفری در یک کشور، به قوانین آیین دادرسی در آن کشور مراجعه می‌کنند. اکنون به بررسی اجمالی پرونده آنان از دادسرا تا دادگاه می‌پردازیم.

ادامه در صفحه ۴

رهبر انقلاب شهادت حجت‌الاسلام سلیمانی را تسلیت گفتند

آیت‌الله خامنه‌ای رهبر انقلاب اسلامی در پیامی شهادت حجت‌الاسلام عباسعلی سلیمانی را در حادثه سوءقصه به وی تسلیت گفتند.متن پیام به این شرح است: حادثه سوءقصه به مرحوم حجت‌الاسلام آقای حاج شیخ عباسعلی سلیمانی رحمه الله علیه را که به شهادت ایشان منتهی شد به خانواده گرامی و دوستان و علاقه‌مندان آن مرحوم تسلیت عرض می‌کنم.

صفحه ۳

بیکر شهید «جانی پَت اوشانا فقی بکو»

با حضور مردم تشییع شد

بازگشت «شهید تنها»

به مناسبت روز ایمنی حمل‌ونقل و به یاد ۲۰۰ نفر جان‌باخته در ۴ روز

انسان، راه و خودرو عوامل اساسی تصادفات

انجمن صنفی روزنامه‌نگاران با محکوم کردن توهین به خبرنگاران، بر ارزش‌های فعالیت روزنامه‌نگاران تأکید کرد

دیوار کوتاه روزنامه‌نگاران

مدیرعامل فولاد مبارک در نشست خبری با اصحاب رسانه مطرح کرد:

فولاد مبارکه یک الگوی ملی

رشد ۱۰ برابری سرمایه‌گذاری‌های فولاد مبارک در طرح‌های توسعه‌ای

یادداشت

اشتغال یا سرکاری؟

مهرداد احمدی شیخانی

یادم هست یک زمانی گوش‌دادن به برنامه‌های رادیو از علایق عمومی مردم بود؛ به‌ویژه قبل از فراگیرشدن استفاده از تلویزیون، بزرگ‌ترین مؤنس خانواده‌ها و افراد، وقتی در خانه بودند، همین رادیو بود. من هم به برخی از برنامه‌های رادیو علاقه داشتم که از آن جمله برنامه‌ای بود با نام «فولکلور یا فرهنگ عامه» با عنوانی در همین حدود که بسیار دوست داشتم. در تعریف فولکلور آورده‌اند که خرد و دانش مردمان کوجه و بازار و آموزش‌گار و آموزش‌ننده را فرهنگ عامه یا فولکلور می‌گویند که مجموعه‌ای از آداب، سنن، رفتارها، داستان‌ها، ضرب‌المثل‌ها و… را شامل می‌شود. شاید رایج‌ترین آنها در جامعه ما همین ضرب‌المثل‌ها باشد که گاهی آن‌قدر موجزند که فقط با یک کلمه، معنا و مقصود گوینده را منتقل می‌کنند. خیلی از این ضرب‌المثل‌ها که گاهی به کنایه هم پهلو می‌زنند، حاصل مکالمات و مراودات روزمره مردم کوجه و بازارند و گاهی عمری طولانی و ماندگار دارند و برخی بعد از چند نسل به فراموشی سپرده می‌شوند.

برادر گرامی جناب آقای سازگار نژاد

مصیبت در گذشت برادر گر امیتان

زندهدید حاج حمید سازگار نژاد را تسلیت عرض

می‌کنم. از خداوند سبجان برای آن مر مرحوم علو در جات و بر ای باز ماندگان صبر آرزومندم.

محمد حسین عمادی

«من المومنین رجال صدقوا ما عاهدوا الله علیه فهمن من قضی نحبه ومنهم من ينظر وما بدلوا تبدلا»

خبر عروج خونبار و جانسوز **آیت‌الله شیخ عباسعلی سلیمانی** موجب تاسف و تأثر فراوان گردید.آن مرحوم از روحانیون روشن‌بین، خوش‌خلق و نیک‌اندیش بود که با سینه‌ای گشاده و زبانی نرم در مناصب و مواقف مختلف منشا، خدمات نمایان به ملک و ملت بود. ما استادان ار ان استان‌هایی که با ایشان در ایام منصب امامت جمعه هم‌زمان و همراه بودیم، گواهی می‌دهیم ایشان انسانی فقیه، اهل تعامل و مردم‌دوست بود و در سدد تحصیل آرای خود بر دیگران نبود.در محت ۱۸ سالی که ایشان در استان کنیرالاقوام سیستان‌ویلوچستان، حضور داشت با تدبیر و رویکرد وحدت‌گرایانه بین شیعه و سنی، در آرامش فضایی ملتهب آن سال‌ها بسیار موثر بود.ما این ضایعه تکان‌دهنده را به خانواده محترم، دوستان و بازماندگان ایشان و به مردم شریف استان‌های مازندران، سیستان‌ویلوچستان و شهرستان گاشان تسلیت عرض کرده و از خداوند رحمان برای ایشان رحمت و رضوان و حشر با شهدا و صالحین را سملت داریم.

داود کشاورزian، سید محمود حسینی، حسین امینی علی اوسط هاشمی، جعفر رحمان‌زاده، دانیال ملایی عباس رضایی، احمدعلی موهبتی